

Bruksela, 10 marca 2026 r.
(OR. en)

7197/26

ENER 120
ENV 219
TRANS 139
ECOFIN 319
RECH 116
CLIMA 128
IND 178
COMPET 303
CONSOM 75

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 10 marca 2026 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: C(2026) 1526 final

Dotyczy: ZALECENIE KOMISJI
z dnia 10.3.2026 r.
w sprawie uruchomienia inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument C(2026) 1526 final.

Załącznik: C(2026) 1526 final

Bruksela, dnia 10.3.2026 r.
C(2026) 1526 final

ZALECENIE KOMISJI

z dnia 10.3.2026 r.

w sprawie uruchomienia inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną

ZALECENIE KOMISJI

z dnia 10.3.2026 r.

w sprawie uruchomienia inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W komunikacie z dnia 17 września 2020 r. „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli” (zwanym dalej „Planem w zakresie celów klimatycznych”)¹ Komisja zaproponowała podniesienie poziomu unijnych ambitnych celów klimatycznych poprzez zwiększenie celu dotyczącego redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. do co najmniej 55 % poniżej poziomów z 1990 r. Propozycją tą wywiązano się ze zobowiązania podjętego w komunikacie Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu², dotyczącego przedstawienia kompleksowego planu zwiększenia unijnego celu na 2030 r. do 55 % w odpowiedzialny sposób. Ocena skutków towarzysząca Planowi w zakresie celów klimatycznych wykazała, że osiągnięcie ambitniejszych celów klimatycznych wymaga znacznie większej poprawy efektywności energetycznej niż poziom wynoszący 32,5 %.
- (2) Dyrektywa (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej (zwana dalej „przekształconą dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej”)³ weszła w życie w dniu 10 października 2023 r., wprowadzając wiążący cel UE polegający na zmniejszeniu zużycia energii pierwotnej i końcowej o 11,7 % do 2030 r., co czyni cele na 2030 r. znacznie bardziej ambitnymi, w tym w odniesieniu do finansowania efektywności energetycznej oraz częstszego stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” przy podejmowaniu decyzji dotyczących polityki, planowania i inwestycji, zgodnie z przepisami prawnymi zawartymi w tym dokumencie.
- (3) Plan działania na rzecz przystępnej cenowo energii⁴, przyjęty w dniu 26 lutego 2025 r. w ramach Paktu dla czystego przemysłu⁵, obejmuje kluczowe działania mające na celu

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. – Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli” COM(2020) 562 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52020DC0562>.

² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – „Europejski Zielony Ład” COM(2019) 640 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52019DC0640>.

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (wersja przekształcona) (Dz.U. L 231 z 20.9.2023, s. 1), ELI: [dyrektywa – 2023/1791 – PL – EUR-Lex](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52023L1791).

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Plan działania na rzecz przystępnej cenowo energii Odblokowanie prawdziwego potencjału unii energetycznej w celu zapewnienia przystępnej cenowo, efektywnej i

zmniejszenie kosztów energii dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw oraz pomoc w utworzeniu prawdziwej unii energetycznej, która zapewni konkurencyjność, bezpieczeństwo, obniżenie emisyjności i sprawiedliwą transformację. Plan działania opiera się na czterech filarach i ośmiu kluczowych działaniach, w tym na specjalnym działaniu na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej i zapewnienia oszczędności energii, co podkreśla rolę efektywności energetycznej jako kluczowego czynnika przyczyniającego się do przystępnej cenowo energii, dekarbonizacji i konkurencyjności przemysłu. Aby zwiększyć efektywność energetyczną, Komisja Europejska będzie wspierać podmioty rynkowe i instytucje finansowe we wzmacnianiu jednolitego rynku w obszarze efektywności energetycznej.

- (4) W komunikacie Komisji z dnia 14 października 2020 r. zatytułowanym „Fala renowacji na potrzeby Europy”⁶ wskazano sektor budowlany jako kluczowy dla osiągnięcia celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. i neutralności klimatycznej do 2050 r. Wynika to z istotnej roli budynków, które odpowiadają za około 40 % całkowitego zużycia energii w Unii i 36 % jej emisji gazów cieplarnianych.
- (5) Dyrektywa (UE) 2024/1275 w sprawie charakterystyki energetycznej budynków („przekształcona dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków”)⁷ weszła w życie w dniu 28 maja 2024 r. i ma na celu strukturalną poprawę charakterystyki energetycznej budynków, z naciskiem na wspieranie renowacji budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej, zwalczanie ubóstwa energetycznego poprzez priorytetowe traktowanie gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osiągnięcie całkowicie bezemisyjnych zasobów budowlanych do 2050 r.
- (6) W komunikacie w sprawie planu REPowerEU z maja 2022 r.⁸, a następnie w Planie działania REPowerEU na rzecz zakończenia importu energii z Rosji⁹ oraz we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie stopniowego odchodzenia od importu gazu ziemnego z Rosji i poprawy monitorowania potencjalnych zależności

czystej energii dla wszystkich Europejczyków, COM(2025) 79 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52025DC0079>.

⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji, COM(2025) 85 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52025DC0085>.

⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, „Fala renowacji na potrzeby Europy – ekologizacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia”, COM(2020) 662 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52020DC0662>.

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona) (Dz.U. L, 2024/1275, 8.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>.

⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, „Plan REPowerEU”, COM(2022) 230 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483>.

⁹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, „Plan działania na rzecz zakończenia importu energii z Rosji”, COM(2025) 440 final/2, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0440R%2801%29&qid=1747125158211>.

energetycznych¹⁰, określono efektywność energetyczną i wysiłki na rzecz oszczędzania energii jako kluczowe filary celów UE w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, które przyczynią się do znacznego zmniejszenia zależności od rosyjskich paliw kopalnych i przyspieszą transformację energetyczną.

- (7) W sprawozdaniu Międzynarodowej Agencji Energetycznej (MAE) pt. „World Energy Investment 2025” [Inwestycje w energię na świecie w 2025 r.]¹¹ podkreślono, że cel, jakim jest podwojenie tempa poprawy efektywności energetycznej, wymaga większych dodatkowych inwestycji. Chociaż inwestycje w efektywność energetyczną stale rosły w latach 2015–2022, MAE stwierdziła, że od 2023 r. wsparcie polityczne i finansowe zostało zmniejszone, a tendencja ta potwierdziła się w 2024 r. W szczególności w Unii Europejskiej inwestycje w efektywność energetyczną i elektryfikację spadły o 2 %, głównie z powodu mniejszego wsparcia politycznego na niektórych rynkach i spowolnienia sprzedaży pomp ciepła. Ogólnie MAE stwierdziła, że obecny roczny wskaźnik inwestycji w efektywność energetyczną i elektryfikację należy potroić, aby podwoić wskaźnik poprawy efektywności energetycznej.
- (8) W sprawozdaniu Mario Dragiego pt. „Strategia konkurencyjności dla Europy” przypomniano o ogromnych potrzebach Unii w zakresie finansowania, aby osiągnęła ona swoje cele polityczne, wynoszących co najmniej 750–800 mld EUR rocznie, oraz o potrzebie skutecznego wykorzystania finansów publicznych UE w celu stymulowania inwestycji prywatnych. Aby wesprzeć uruchomienie inwestycji prywatnych, w raporcie Dragiego wskazano na potrzebę dokończenia budowy unii rynków kapitałowych, zwiększenia zdolności finansowania sektora bankowego, co obejmowałoby ożywienie sekurytyzacji i ocenę obecnych regulacji ostrożnościowych, oraz zreformowania budżetu UE w celu zwiększenia jego ukierunkowania i efektywności, a także zwiększenia efektu dźwigni inwestycji prywatnych.
- (9) Uruchomienie inwestycji w efektywność energetyczną i pozyskanie dodatkowego finansowania prywatnego za pomocą specjalnych środków politycznych i finansowych ma rzeczywiście kluczowe znaczenie dla pomocy państwom członkowskim w osiągnięciu celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r., osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r. w sposób racjonalny pod względem kosztów, ułatwieniu przejścia na zintegrowany system energetyczny zapewniający wszystkim przystępną cenowo i czystą energię oraz zmniejszeniu presji na popyt na energię, a tym samym na ceny energii, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności i zrównoważonego charakteru gospodarki UE oraz przyczynieniu się do zmniejszenia zależności UE od importu energii.
- (10) W art. 30 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (UE/2023/1791) uznano potrzebę wdrożenia odpowiedniego wsparcia finansowego i technicznego środków w zakresie efektywności energetycznej oraz opracowania ukierunkowanych środków z dziedziny polityki umożliwiających stymulowanie inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną.

¹⁰ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie stopniowego odchodzenia od importu gazu ziemnego z Rosji, poprawy monitorowania potencjalnych zależności energetycznych oraz zmiany rozporządzenia (UE) 2017/1938, COM(2025) 828 final, 2025/0180(COD), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0828&qid=1750669110360>.

¹¹ Sprawozdanie MAE, „World Energy Investment 2025” [Inwestycje w energię na świecie w 2025 r.], <https://iea.blob.core.windows.net/assets/1c136349-1c31-4201-9ed7-1a7d532e4306/WorldEnergyInvestment2025.pdf>.

- (11) Instytucje finansowe i podmioty działające na rynku efektywności energetycznej, takie jak przedsiębiorstwa usług energetycznych, społeczności energetyczne, zakłady energetyczne i operatorzy systemów dystrybucyjnych, sieci ciepłownicze i chłodnicze, przedsiębiorstwa handlu nieruchomościami, dostawcy usług w zakresie efektywności energetycznej i technologii neutralnych emisyjnie, powinny odgrywać kluczową rolę w uruchamianiu prywatnych inwestycji w efektywność energetyczną poprzez wykorzystanie korzyści gospodarczych wynikających z poprawy efektywności energetycznej pod względem oszczędności kosztów energii, a tym samym powinny zwiększyć skalę uzasadnienia biznesowego dla efektywności energetycznej.
- (12) Aby wykorzystać udział instytucji finansowych i dalej uruchamiać inwestycje prywatne na rzecz efektywności energetycznej, w 2024 r. Komisja utworzyła europejską koalicję wysokiego szczebla na rzecz finansowania efektywności energetycznej (zwaną dalej „koalicją”), która skupiła państwa członkowskie UE, instytucje finansowe i odpowiednie zainteresowane strony jako członków założycieli w celu określenia konkretnych działań mających na celu poprawę finansowania prywatnego na rzecz efektywności energetycznej. Celem tej koalicji jest stworzenie korzystnego otoczenia rynkowego dla inwestycji w efektywność energetyczną oraz zwiększenie finansowania prywatnego niezbędnego do wsparcia osiągnięcia celów UE w zakresie energii i klimatu na lata 2030 i 2050.
- (13) We wspólnym sprawozdaniu pt. „Finansowanie efektywności energetycznej w Europie – ocena wydatków publicznych na efektywność energetyczną i charakterystykę energetyczną budynków”¹², zgodnie z przepisami art. 30 ust. 17 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (UE/2023/1791) i art. 9 ust. 8 przekształconej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (UE/2024/1275), oceniono obecny stan i skuteczność wsparcia finansowego ze środków publicznych w Europie w odniesieniu do wykorzystywania dodatkowych inwestycji prywatnych. W tym wspólnym sprawozdaniu zauważono, że inwestycje niezbędne do osiągnięcia celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. wynoszą 370 mld EUR rocznie w latach 2021–2030 oraz że przewidywana luka inwestycyjna w celu osiągnięcia celów w zakresie efektywności energetycznej wynosi około 170 mld EUR rocznie¹³. Zasoby budżetowe UE na efektywność energetyczną wzrosły w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 o 62 % w porównaniu z okresem 2014–2020 oraz o 491 %, biorąc pod uwagę wkład z NextGenerationEU, z 26,5 mld EUR do 156,6 mld EUR. Znaczna większość tego wzrostu pochodzi z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności („RRF”). W tym wspólnym sprawozdaniu stwierdzono, że unijne i krajowe środki z budżetu publicznego przeznaczone na efektywność energetyczną mają zasadnicze znaczenie, chociaż ich udział w zapotrzebowaniu na inwestycje jest ograniczony i wynosi około 14,4 %. W sprawozdaniu tym stwierdzono również, że należy w pełni i w większym stopniu wykorzystać efekt katalityczny finansowania publicznego poprzez zwiększenie skuteczności i efektywności wsparcia z budżetu publicznego na

¹² Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady „Finansowanie efektywności energetycznej w Europie: Ocena wydatków publicznych na efektywność energetyczną i charakterystykę energetyczną budynków” COM(2026) 118.

¹³ MAE 2024 Energy Efficiency Report [Sprawozdanie na temat efektywności energetycznej z 2024 r.], <https://iea.blob.core.windows.net/assets/f304f2ba-e9a2-4e6d-b529-fb67cd13f646/EnergyEfficiency2024.pdf>; oraz Bruegel, „How to finance the European Union’s building decarbonisation plan” [Jak finansować plan dekarbonizacji budynków w Unii Europejskiej], źródło: [PB 12 2024.pdf](#).

rzecz osiągnięcia większych oszczędności energii i dalszego pozyskiwania kapitału prywatnego.

- (14) Biorąc pod uwagę ograniczoną dostępność zasobów publicznych, ich wykorzystanie powinno być ukierunkowane na zwiększenie uzasadnienia biznesowego dla efektywności energetycznej, a tym samym na zaradzenie niedoskonałościom rynku utrudniającym uruchomienie inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną, przy jednoczesnym skoncentrowaniu się na udzielaniu wsparcia grupom znajdującym się w trudnej sytuacji w celu rozwiązania problemu wysokich kosztów początkowych. Ponadto ograniczona standaryzacja inwestycji w efektywność energetyczną stanowi kluczową barierę dla rozwoju specjalnych ofert finansowych i instrumentów finansowych na rzecz efektywności energetycznej na dużą skalę, a tym samym nie przyciąga prywatnych inwestorów kapitałowych i operatorów rynku. W związku z tym kluczowe znaczenie ma wspieranie agregacji, pomocy w opracowywaniu projektów i wspólnych metod opracowywania, agregowania i wyceny inwestycji w efektywność energetyczną w celu dalszego przyciągnięcia kapitału prywatnego.
- (15) Biorąc pod uwagę, że gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym nie posiadają zasobów własnych i mają ograniczony dostęp do kredytów komercyjnych, napotykają one przeszkody w dostępie do finansowania inwestycji. Takie gospodarstwa domowe potrzebują zatem innowacyjnych publicznych instrumentów finansowych łączących różne formy finansowania, które mogą umożliwić dostęp do finansowania w formie pożyczek o zerowym lub obniżonym oprocentowaniu, bezpłatnego finansowania opartego na wynikach – takiego jak umowy o poprawę efektywności energetycznej i finansowanie rachunkowe – które umożliwia gospodarstwom domowym dostęp do wsparcia finansowego z góry i spłatę inwestycji w miarę oszczędzania na rachunku za energię, wraz z innymi innowacyjnymi formami finansowania. Społeczności energetyczne mogą również odgrywać rolę w łączeniu prywatnych inwestycji w rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej w sposób bardziej dostępny i przystępny cenowo dla obywateli, władz lokalnych, MŚP i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji.
- (16) Oczekuje się, że środki mające na celu obniżenie rachunków za energię i ograniczenie ubóstwa energetycznego, a także środki wspierające renowację budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej i zaspokajające potrzeby konsumentów znajdujących się w trudnej sytuacji pozytywnie przyczynią się do osiągnięcia celu Komisji, jakim jest zwiększenie dostaw i dostępu do przystępnych cenowo mieszkań.
- (17) W szczególności w odniesieniu do sektora budowlanego zaobserwowany średni wskaźnik renowacji w państwach członkowskich UE jest obecnie zbyt niski (tj. poniżej 1 %), aby zapewnić terminową dekarbonizację zasobów budowlanych. Wspieranie podniesienia wskaźników renowacji i wdrażania środków w zakresie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, w tym za pomocą środków regulacyjnych, pobudzi udział inwestorów prywatnych i operatorów rynku w rozwoju dobrze prosperującego rynku inwestycji w efektywność energetyczną.
- (18) Zwiększenie inwestycji prywatnych na rzecz efektywności energetycznej wymaga uznania istniejących różnic między rynkami efektywności energetycznej państw członkowskich, ich praktykami finansowymi oraz ramami regulacyjnymi i ramami wsparcia. Po ustaleniu, że różne wyzwania na szczeblu krajowym i regionalnym wymagają różnych podejść politycznych, koalicję ustanowioną na szczeblu Unii uzupełniają specjalne krajowe centra z siedzibą w państwach członkowskich. Celem każdego centrum jest skupienie się na konkretnym podejściu rynkowym do

osiągnięcia efektywności energetycznej. Krajowe centra koalicji powinny pobudzać wdrażanie rozwiązań w zakresie finansowania na szczeblu krajowym, skupiając odpowiednie zainteresowane strony, w tym organy publiczne i instytucje finansowe, oraz zapewniając organom państw członkowskich stałe wsparcie techniczne, aby pomóc im w opracowaniu rozwiązań w zakresie finansowania efektywności energetycznej zgodnie z ich celami i ambicjami politycznymi. Podobnie niniejsze zalecenie dotyczące uruchomienia inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną powinno być dostosowane do konkretnych rynków krajowych i praktyk finansowych.

- (19) Wiosną 2024 r. Komisja zwołała europejski panel obywatelski ds. efektywności energetycznej, w którego pracach wzięło 150 obywateli europejskich w celu omówienia wyzwań i korzyści związanych z efektywnością energetyczną, które są dla nich najistotniejsze. W następstwie dyskusji obywatele przedstawili wykaz konkretnych zaleceń, które mają zostać uwzględnione w przyszłych inicjatywach Komisji, podkreślając w swoich zaleceniach kluczową rolę wsparcia finansowania na rzecz efektywności energetycznej¹⁴.
- (20) Zgodnie z art. 30 ust. 10 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (UE/2023/1791) Komisja jest zobowiązana do przedstawienia państwom członkowskim i uczestnikom rynku wskazówek, jak uruchomić inwestycje prywatne w efektywność energetyczną. Wskazówki te mają na celu pomoc państwom członkowskim i uczestnikom rynku w rozwijaniu i realizacji ich inwestycji w efektywność energetyczną, w tym zarówno w ramach poszczególnych programów unijnych, jak i poza ramami tych programów, i powinny zawierać propozycje odpowiednich mechanizmów finansowych i innowacyjnych rozwiązań przewidujących finansowanie, z połączeniem dotacji, instrumentów finansowych i pomocy na rozwój projektów, w celu zwiększenia skali istniejących inicjatyw i wykorzystania programów unijnych jako katalizatora do pozyskiwania i uruchamiania finansowania prywatnego.
- (21) Do niniejszego zalecenia dołączono szczegółowy załącznik zawierający przykłady konkretnych działań, środków i wytycznych dotyczących ich wdrażania poprzez ustanowienie systemów finansowania, które mogą odblokować inwestycje prywatne w efektywność energetyczną.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

Państwa członkowskie i podmioty rynkowe powinny:

1. Ustanowić ramy długoterminowego publicznego wsparcia finansowego na rzecz efektywności energetycznej, wykorzystując w szczególności rolę specjalistycznych instrumentów finansowania o charakterze odnawialnym i gwarancji publicznych w celu zwiększenia dostępu do finansowania i zmniejszenia ryzyka inwestycji. Te ramy wsparcia powinny stanowić podstawę opracowywania produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej i prywatnych systemów finansowania oraz opierać się na przewidywalnych ramach regulacyjnych w zakresie efektywności energetycznej, które zapewniają długoterminową widoczność polityki i zwiększają zaufanie inwestorów. Ramy te

¹⁴ Ostateczne zalecenia, europejski panel obywatelski ds. efektywności energetycznej, https://citizens.ec.europa.eu/document/download/52a3608d-662c-4b0e-b463-684a9dbef302_en?filename=Final%20recommendations%20European%20Citizens%60%20Panel%20n%20Energy%20Efficiency.pdf.

powinny również wykorzystywać zachęty regulacyjne i podatkowe w celu stymulowania poprawy efektywności energetycznej i inwestycji w tym zakresie.

2. Ustanowić lub wzmocnić krajowy fundusz efektywności energetycznej (NEEF) lub równoważne instrumenty na szczeblu krajowym lub regionalnym jako specjalny instrument ułatwiający dostęp do publicznych systemów wsparcia finansowego na rzecz efektywności energetycznej poprzez połączenie różnych strumieni finansowania i narzędzi finansowania w jedną strukturę organizacyjną. Taki instrument powinien usprawnić dostęp do finansowania, stworzyć solidną listę inwestycji w efektywność energetyczną oraz umożliwić połączenie wielu strumieni finansowania publicznego i prywatnego w jedną operację. Taki instrument mógłby obejmować m.in. ukierunkowane programy finansowania, gwarancje publiczne, instrumenty finansowe, wsparcie w dziedzinie pomocy technicznej, łączenie kredytów do celów sekurytyzacji oraz systemy przepadku i faktoringu, a także przyczyniać się do uproszczenia procesów, zasad i metod związanych z efektywnością energetyczną, a także do poprawy widoczności i świadomości zarówno systemów wsparcia finansowego, jak i zachęt finansowych na rzecz efektywności energetycznej. Ponadto państwa członkowskie powinny:

- ocenić stan systemów finansowania efektywności energetycznej w swoim kraju; oraz
- określić kapitalizację krajowego funduszu efektywności energetycznej ustanawianego lub wzmocnianego;

3. Zwiększyć skalę długoterminowych instrumentów finansowych i rozwiązań w zakresie finansowania mieszanego. Państwa członkowskie powinny dokonać przeglądu obowiązujących krajowych ram finansowania z myślą o ustanowieniu i wykorzystaniu rozwiązań w zakresie finansowania mieszanego łączących pożyczki o niskim lub zerowym oprocentowaniu i gwarancje publiczne w jedną operację z różnymi rodzajami dotacji – dotacjami na spłatę odsetek i dotacjami na opłaty gwarancyjne, rabatami kapitałowymi, dotacjami na pomoc techniczną, które razem mogą wspierać rozwój ofert finansowania prywatnego, produktów finansowych i innowacyjnych instrumentów finansowych. Ponadto państwa członkowskie powinny:

- dostosowywać łączone wsparcie w formie dotacji w celu zmniejszenia ryzyka i barier w dostępie do finansowania;
- wykorzystywać odnawialny charakter instrumentów finansowych na rzecz efektywności energetycznej z połączonym komponentem dotacji;
- wspierać rozwój specjalnych instrumentów finansowych na rzecz efektywności energetycznej; oraz

w jak największym stopniu wykorzystywać fundusze i programy zasilane z budżetu UE do wdrażania instrumentów finansowych na dużą skalę.

4. Wdrożyć instrumenty zapewniające pomoc na rozwój projektów i wspierać rozwój „koncentratorów” projektów w zakresie efektywności energetycznej. Obejmuje to punkty kompleksowej obsługi pomagające obywatelom i przedsiębiorstwom w opracowywaniu i agregowaniu projektów inwestycyjnych w zakresie efektywności energetycznej, superESCO (przedsiębiorstwa usług energetycznych), społeczności energetyczne, instrumenty zapewniające pomoc na rozwój projektów i innych promotorów projektów. Należy wspierać tych koncentratorów w osiągnięciu rozmiaru krytycznego w celu utworzenia solidnej listy inwestycji akceptowanych przez banki. Państwa członkowskie zachęca się do korzystania ze wsparcia UE, na przykład za pośrednictwem instrumentu europejskiego wsparcia energetyki

na poziomie lokalnym (ELENA), w celu ustanowienia krajowych lub regionalnych instrumentów pomocy technicznej i pomocy w opracowywaniu projektów.

5. Aktywnie uczestniczyć w europejskiej koalicji na rzecz finansowania efektywności energetycznej w celu promowania ściślejszej i skutecznej współpracy z instytucjami finansowymi. Obejmuje to rozwój centrów krajowych, określenie ich mandatów i programów prac. Ponadto państwa członkowskie powinny:

- utworzyć partnerstwa, aby pomóc bankom komercyjnym w lepszym wykorzystaniu dodatkowych korzyści finansowych płynących z inwestycji w efektywność energetyczną; oraz
- wspierać instytucje finansowe i zachęcać je do oferowania przyjaznych dla klienta możliwości finansowania efektywności energetycznej.

6. Jak najlepiej wykorzystać zachęty podatkowe w celu uruchomienia inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną. Kluczowym priorytetem powinno być usunięcie środków fiskalnych i dotacji zniechęcających do finansowania w poprawę efektywności energetycznej, takich jak te, które blokują technologie oparte na paliwach kopalnych i technologie nieefektywne energetycznie, oraz unikanie środków fiskalnych ukierunkowanych na dodatkowe korzyści gospodarcze wynikające z poprawy efektywności energetycznej przy wyższych obciążeniach podatkowych. Ponadto państwa członkowskie powinny wprowadzić pozytywne zachęty podatkowe i środki podatkowe w celu uruchomienia inwestycji w efektywność energetyczną.

7. Promować rozwój i wykorzystanie specjalnych produktów pożyczkowych na rzecz efektywności energetycznej i finansowanie prywatne za pośrednictwem umów o kredyt. Obejmuje to kredyty hipoteczne na rzecz efektywności energetycznej i kredyty na renowację, w tym wykorzystywanie gwarancji publicznych, innych środków zmniejszających ryzyko, bodźców podatkowych, wzmocnienie roli sektora bankowości detalicznej oraz wycenę oszczędności energii w ocenach zdolności kredytowej. Zgodnie z przekształconą dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej (UE/2023/1791) państwa członkowskie zapewniają, aby instytucje finansowe oferowały produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej powszechnie i w sposób niedyskryminacyjny – co oznacza ich promowanie w stosunku do tradycyjnych produktów finansowych, gdy służy to najlepszemu interesowi potencjalnych klientów – oraz aby produkty te były widoczne i dostępne dla konsumentów, w tym dzięki wsparciu ze strony podmiotów zewnętrznych i organów publicznych. Ponadto państwa członkowskie powinny:

- umożliwić wspólnotom mieszkaniowym wspólne zaciąganie pożyczek na finansowanie inwestycji w efektywność energetyczną; oraz
- zapewniać pomoc techniczną i doradztwo instytucjom finansowym w celu budowania zdolności pracowników do spraw kredytów koniecznej do wprowadzania do obrotu produktów związanych z efektywnością energetyczną.

Uczestnicy rynku powinni:

- opracowywać i wprowadzać do obrotu produkty pożyczkowe na rzecz efektywności energetycznej; oraz

- zapewniać przyjazne dla klienta rozwiązania z zakresu finansowania i kredytów na rzecz efektywności energetycznej zgodnie z art. 30 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.

8. Umożliwić stworzenie niezbędnych ram regulacyjnych i wspierać rozwój innowacyjnych systemów finansowania. Należy wspierać rozwój innowacyjnych systemów finansowania, takich jak finansowanie podatkowe i finansowanie rachunkowe poprzez umożliwienie właściwym organom publicznym wykorzystywania podatków i innych opłat jako narzędzi spłaty zadłużenia, poprzez zaangażowanie zakładów energetycznych i dystrybutorów energii w finansowanie środków w zakresie efektywności energetycznej oraz umożliwienie spłaty zadłużenia za pomocą rachunków za energię, jak również poprzez umożliwienie powiązania zadłużenia z nieruchomością i przeniesienia go razem z prawem własnością nieruchomości. W szczególności państwa członkowskie powinny:

- ocenić, czy ramy krajowe umożliwiają rozwój systemów finansowania podatkowego i rachunkowego;
- ustanowić prawo zakładów energetycznych do zapewnienia finansowania efektywności energetycznej;
- ustanowić procedury w celu zapewnienia spłaty poprzez podatki związane z nieruchomościami oraz przeniesienie zadłużenia razem z prawem własności;
- zapewnić wystarczające przepływy pieniężne w podmiotach wykonawczych (np. zakładach energetycznych, przedsiębiorstwach usług energetycznych) lub ustanowić krajowe lub lokalne fundusze gwarancyjne i fundusze wsparcia w celu osiągnięcia skali.

Uczestnicy rynku powinni:

- opracować i wprowadzić do obrotu systemy finansowania rachunkowego na rzecz efektywności energetycznej poprzez sprzyjanie współpracy między zakładami energetycznymi a przedsiębiorstwami usług energetycznych.

9. Usunąć bariery i zwiększyć skalę finansowania efektywności energetycznej za pośrednictwem umów o świadczenie usług oraz wspieranie rynku usług energetycznych. Przykłady obejmują wspieranie poprawy efektywności energetycznej za pomocą wydatków operacyjnych (OPEX), usuwanie administracyjnych wąskich gardeł i barier utrudniających rozwój rynku ESCO, wykorzystywanie instrumentów opartych na efektywności, takich jak umowy o poprawę efektywności energetycznej i inne innowacyjne rozwiązania w zakresie usług energetycznych. Państwa członkowskie i podmioty rynkowe powinny:

- wykorzystywać unijne i krajowe wsparcie z budżetu publicznego do rozwoju rynku ESCO poprzez ułatwienie finansowania ESCO i spółek celowych zajmujących się efektywnością energetyczną;
- wzmacniać rolę ESCO i propagować nowe sposoby zawierania umów, takie jak „efektywność energetyczna jako usługa” i umowy o poprawę efektywności energetycznej, jako filaru krajowej polityki w zakresie efektywności energetycznej;
- dążyć do aktualizacji ram legislacyjnych i przetargów publicznych w celu wyraźnego uznania i ułatwienia finansowania przedsiębiorstw usług

- energetycznych i zawierania umów o poprawę efektywności energetycznej; oraz
- wspierać wdrażanie zaawansowanej infrastruktury pomiarowej, która może automatycznie monitorować przepływy i oszczędności energii.

Uczestnicy rynku powinni:

- wykorzystywać wsparcie publiczne i jednolity rynek UE do wspierania dynamicznego rynku efektywności energetycznej jako usługi, w tym ponad wewnętrznymi granicami UE; oraz
- rozwijać partnerstwa między dostawcami technologii, dystrybutorami energii oraz przedsiębiorstwami usług energetycznych i instytucjami finansowymi.

10. Wdrożyć długoterminowe gwarancje publiczne i inne narzędzia ograniczania ryzyka, które mogą zwiększyć dostęp do finansowania prywatnego na rzecz efektywności energetycznej. Mają one kluczowe znaczenie dla lepszego uzasadnienia biznesowego dla efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie ogólnego ryzyka inwestycyjnego, zapewnienie wsparcia jakości kredytowej w celu zwiększenia dostępu do finansowania dla określonych rynków i grup ludności oraz poprzez wspieranie bardziej konkurencyjnych stóp procentowych. Ponadto państwa członkowskie UE powinny określić specyficzne dla danego kraju ryzyko i trudności w dostępie do finansowania dla uczestników rynku.

11. Promować możliwości refinansowania i sprzyjanie rozwojowi rynku wtórnego efektywności energetycznej z udziałem prywatnych instytucji finansowych. Takie instrumenty mogłyby wspierać systemy przepadku i faktoringu w odniesieniu do umów ESCO o poprawę efektywności energetycznej, łączyć należności z tytułu efektywności energetycznej od różnych jednostek inicjujących kredyty do celów sekurytyzacji oraz ułatwiać tworzenie superESCO lub podobnych struktur pośredniczących między ESCO a inwestorami instytucjonalnymi. Ponadto państwa członkowskie i podmioty rynkowe powinny:

- pobudzać rozwój rynku zielonych obligacji w kontekście krajowym; oraz
- nawiązywać i wzmacniać specjalny dialog z instytucjami finansowymi na temat rozwoju rynku wtórnego efektywności energetycznej; oraz
- wspierać tworzenie specjalnych instrumentów refinansowania efektywności energetycznej.

12. usprawnić gromadzenie danych na temat efektywności energetycznej. Obejmuje to dane na temat wyników finansowych inwestycji w efektywność energetyczną dane służące wspieraniu monitorowania i weryfikacji oszczędności energii. Państwa członkowskie i uczestnicy rynku powinni wspierać rozwój, harmonizację, standaryzację i uproszczenie metod oceny projektów, w tym wyceny korzyści niezwiązanych z energią oraz środków monitorowania i weryfikacji oszczędności energii, co ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia zaufania i pewności inwestorów, oraz zabezpieczenie wartości pieniężnej oszczędności energii jako towaru zbywalnego.

Wdrażając niniejsze zalecenie, państwa członkowskie i uczestnicy rynku powinni odpowiednio uwzględnić załącznik do niniejszego zalecenia zawierający szczegółowe wytyczne dotyczące konkretnych środków z zakresu polityki i finansowania służących uruchamianiu inwestycji prywatnych w efektywność energetyczną, w tym konkretne zalecane działania, uzasadnienie kontekstu i przykłady udanych przypadków użycia.

Sporządzono w Brukseli dnia 10.3.2026 r.

W imieniu Komisji
Dan Jørgensen
Członek Komisji

